

Økonomisk Analyse

Parallelsamfund i Danmark

I løbet af de sidste knap 40 år har befolkningens etniske sammensætning ændret sig betydeligt. I 1980 var der omkring 50.000 personer med en ikke-vestlig baggrund i Danmark. I dag er der omkring ½ mio., svarende til ca. 8½ pct. af Danmarks befolkning. Det betyder, at grobunden for parallelsamfund blandt personer med ikke-vestlig baggrund er større i dag end for blot fire årtier siden.

Et parallelsamfund er fysisk eller mentalt isoleret og følger egne normer og regler, uden nogen nævneværdig kontakt til det danske samfund og uden ønske om at blive en del af det danske samfund. Det udfordrer det danske samfunds sammenhængskraft, der er opbygget og udviklet gennem generationer via blandt andet foreningslivet, fælles undervisnings- og uddannelsesinstitutioner, godt naboskab og samarbejde med kollegaer på arbejdspladsen.

En stor koncentration af bestemte befolkningsgrupper, som det er tilfældet i boligområderne på ghettolisten, er sandsynligvis med til at forstærke eksistensen af parallelsamfund. Men i sagens natur handler parallelsamfund om det enkelte individs identitet og værdigrundlag. Derfor er det umuligt at komme med et sikkert, statistiks bud på, hvor mange personer med ikke-vestlig baggrund, der reelt lever i parallelsamfund i Danmark.

Til gengæld er det muligt på baggrund af registerdata at opstille forskellige indikatorer for personer med ikke-vestlig oprindelse, der lever relativt isoleret fra det omgivende samfund. Denne analyse tager udgangspunkt i otte forskellige indikatorer, der vedrører lange perioder uden beskæftigelse eller uddannelse (passivkultur), den etniske sammensætning i boligområder, på grundskoler og i daginstitutioner samt kriminalitet. Analysen bygger i hovedreglen på data fra 2014, som er det seneste år, hvor alle relevante oplysninger foreligger.

Tilsammen kan indikatorerne være med til at indkredse parallelsamfund, fx når personer med ikke-vestlig baggrund i lange perioder ikke er i arbejde eller uddannelse (langvarigt passiv). Når personer med ikke-vestlig baggrund bor i områder, hvor mange af naboerne også har ikke-vestlig baggrund, eller når børn med ikke-vestlig baggrund går på en skole eller er indskrevet i en daginstitution, hvor der er mange andre børn med ikke-vestlig baggrund.

Indikatorerne viser blandt andet, at hver tredje person i Danmark med ikke-vestlig baggrund bor i et alment boligområde, hvor der bor mange andre med ikke-vestlig baggrund. Indikatorerne viser også, at hver tredje voksne indvandrer med ikke-vestlig baggrund er langvarigt passiv. Og at 4 ud af 10 børn med ikke-vestlig baggrund går på en skole, hvor der går mange andre børn med ikke-vestlig baggrund.

Hver for sig er indikatorerne næppe et godt bud på hvor mange ikke-vestlige personer, der lever isoleret fra det danske samfund. For eksempel er mange indvandrere og efterkommere, der bor et i alment boligområde, i arbejde eller uddannelse. En anden tilgang er derfor at tage afsæt i familier med ikke-vestlig baggrund, der er berørt af flere forskellige indikatorer, fordi familien er udgangspunktet for de fleste menneskers liv og værdigrundlag. Tilgangen lægger op til, at jo flere forskellige indikatorer en familie er berørt af, jo større er risikoen for, at familien har en beskedent tilknytning til det danske samfund og dermed kan siges at leve i et parallelsamfund.

Hovedbudskaberne i analysen er:

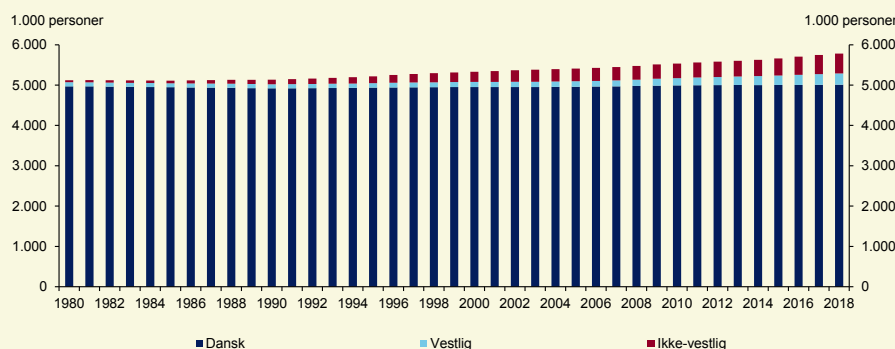
- De fleste familier tilhører ikke et parallelsamfund. Ud af i alt 180.000 familier med ikke-vestlig baggrund er 11.000 familier berørt af mindst 3 ud af de 8 indikatorer. Hertil kommer 17.000 små familier (1-3 familiemedlemmer), som er berørt af to indikatorer.
- Den typiske familie blandt de 28.000 familier har mindst én voksen i familien, som er langvarigt passiv, samtidig med at familien bor i et alment boligområde, hvor mange af beboerne har ikke-vestlig baggrund. Har familien børn, går de i en daginstitution eller skole, hvor mange af børnene har ikke-vestlig baggrund.
- De 28.000 familier omfatter i alt 74.000 personer. Personer med tyrkisk oprindelse er antalsmæssigt den største etniske gruppe. Relativ set er personer med somalisk eller libanesisk oprindelse blandt de etniske grupper, hvor flest indgår. 44 pct. af alle med somalisk oprindelse og 41 pct. af alle med libanesisk oprindelse indgår i gruppen.
- Indsatsen i de såkaldte ghettoområder i det almene byggeri spiller en central rolle, hvis det skal lykkes at nedbryde og forebygge parallelsamfund. Godt 40 pct. af de 74.000 personer er således bosat i et ghettoområde eller et område på kanten af ghettolisten.
- 5.800 familier er berørt af mindst 4 ud af de 8 indikatorer (inkl. små familier med tre indikatorer). Omvendt er 36.000 familier berørt af mindst 2 ud af de 8 indikatorer. Spændvidden til de 28.000 familier vidner om, hvor vanskeligt det er at give et præcist bud på udbredelsen af parallelsamfund. Der kan således være mange flere eller mange færre familier og personer, som lever i parallelsamfund, end det centrale skøn i analysen.

Befolkningens etniske sammensætning har ændret sig betydeligt

Parallelsamfund kan udspringe af, at nogle borgere har et andet værdigrundlag end flertallet i samfundet. Værdigrundlaget kan blandt andet være kulturelt betinget, afspejle traditioner eller en religiøs overbevisning eller kombinationer heraf. Denne analyse ser nærmere på udbredelsen af parallelsamfund blandt personer i Danmark med ikke-vestlig baggrund.

I løbet af de seneste knap 40 år har befolkningens etniske sammensætning ændret sig betydeligt. Siden 1980 er Danmarks befolkning steget fra godt 5,1 mio. til knap 5,8 mio. personer. Befolkningen med dansk oprindelse har imidlertid været stort set uændret med omkring 5 mio. i alle år. Hele befolkningsfremgangen kan således tilskrives personer med anden etnisk oprindelse end dansk, jf. figur 1.

Figur 1
Befolkningen opdelt efter oprindelse, 1980-2018

Anm.: Befolkningen 1. januar.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I 1980 udgjorde indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse omkring 1 pct. af Danmarks befolkning. I dag har omkring 8½ pct. af befolkningen en ikke-vestlig baggrund, svarende til ca. ½ mio. personer.

Ændringen i befolkningens etniske sammensætning betyder, at grobunden for parallelsamfund blandt ikke-vestlige borgere er betydeligt større i dag end tidligere.

Hvorfor opstår parallelsamfund?

Mange indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig baggrund er faldet godt til og har taget danske værdier og normer til sig og indpasset dem i deres levevis.

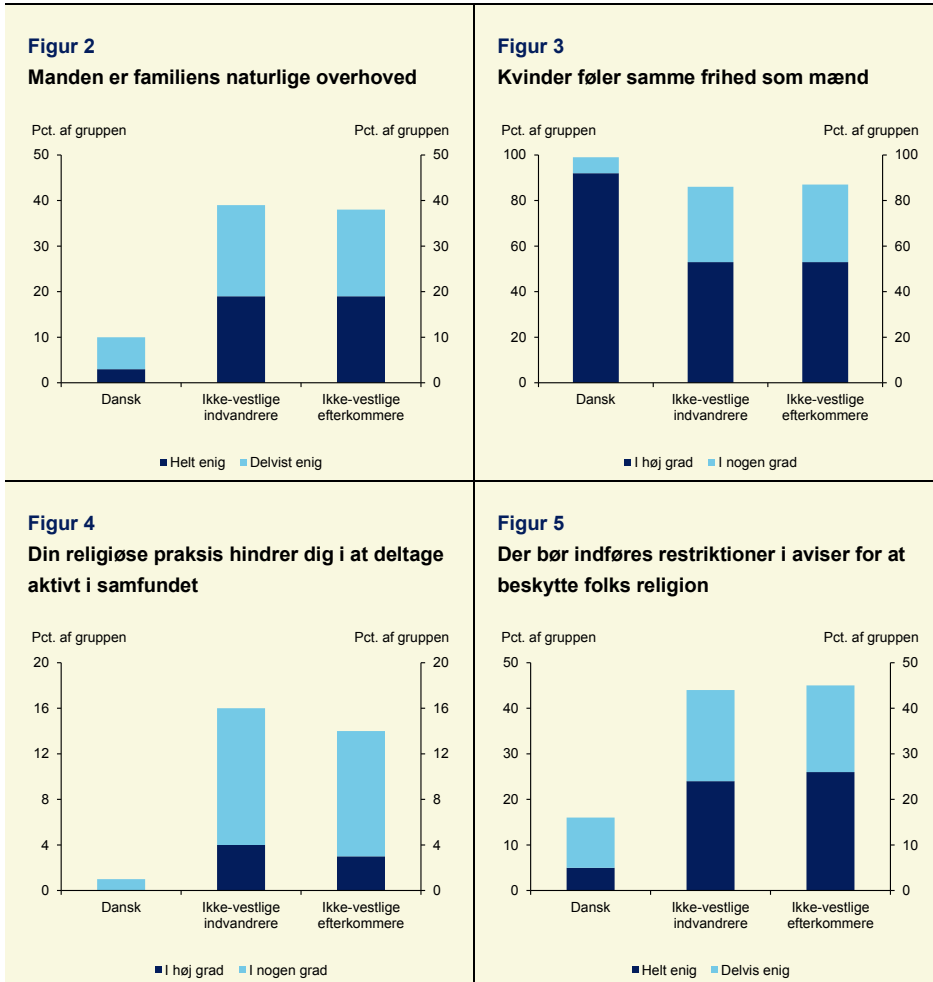
Men der er også mange indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, som lever i det, man kunne betragte som parallelsamfund. Det er eksempelvis de steder i Danmark, hvor grupper af indvandrere og efterkommere bor isoleret i boligområder, hvor arbejdsmarkedsdeltagelsen er lav, og hvor fritiden alene tilbringes sammen med andre uden dansk op-

rindelse. Hvor børnene vokser op med kammerater, der taler et andet sprog end dansk, og går i daginstitutioner og skoler uden nævneværdig kontakt til børn med dansk oprindelse.

Parallelsamfund opstår typisk, fordi der er grupper i befolkningen, som bygger deres liv og levevis på andre værdier og holdninger end det omgivende samfund. Udlændinge- og Integrationsministeriets har siden 2012 gennemført en årlig medborgerskabsundersøgelse, som giver et indblik i holdningen til blandt andet ligestilling, social kontrol og religion blandt personer med dansk og ikke-vestlig oprindelse.

Den seneste undersøgelse fra 2017 viser blandt andet, at indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse markant oftere end andre opfatter manden som familiens naturlige overhoved. Omkring 20 pct. af indvandrerne og efterkommerne er således helt enig i, at manden er familiens naturlige overhoved. Det gælder kun 3 pct. af befolkningen med dansk oprindelse, jf. figur 2.

Medborgerskabsundersøgelsen tyder også på, at social kontrol er mere udbredt blandt befolkningen med ikke-vestlig oprindelse end blandt personer med dansk oprindelse. Blandt kvinder med dansk oprindelse har 92 pct. i høj grad følelsen af den samme frihed som jævnaldrende mænd. Det gælder kun 53 pct. af kvindelige indvandrere og efterkommere, jf. figur 3.

Anm.: Medborgerskabsundersøgelsen er en repræsentativ, stratificeret stikprøve, hvor svarpersonerne er tilfældigt udvalgt i et aktuelt CPR-register. I undersøgelsen indgår 2.677 svarpersoner. 1.058 svarpersoner har dansk oprindelse og 1.619 har ikke-vestlig oprindelse. Forskellen mellem personer med dansk og ikke-vestlig oprindelse er statistisk signifikant i figur 2, 4 og 5. I figur 3 kan signifikansen ikke testes på grund af svarkategorier uden observationer.

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets Medborgerskabsundersøgelse 2017.

Der er også udbredt social kontrol, når det gælder valg af kæreste eller ægtefælle. Omkring hver femte i alderen 18-29 år med ikke-vestlig baggrund er således begrænset af familien i forhold til valg af ægtefælle eller kæreste, jf. integrationsbarometer.dk.

Parallelsamfund kan også udspringe af religion. Omkring 15 pct. af ikke-vestlige indvandrere svarer, at deres religiøse praksis i høj eller nogen grad forhindrer dem i at deltage aktivt i samfundet, jf. figur 4. Og 25 pct. mener, at der bør indføres restriktioner i aviser for at beskytte folks religion, jf. figur 5.

Hvis man lever sit liv ud fra et andet værdigrundlag end det typiske, vil nogle vælge at *isolere sig* fra det omgivende samfund. Det kan blandt andet være en medvirkende årsag, at man ikke indgår i et arbejdsfællesskab, ikke deltager i demokratiske processer, ikke lærer det danske sprog og holder sine børn ude af danske netværk, jf. boks 1.

Ønsket om isolation kan også i nogle tilfælde føre til *koncentration af børn og voksne med ikke-vestlig baggrund*, fx i boligområder, skoler og daginstitutioner. Parallelsamfund kan også være, når man søger en *modkultur til det danske samfund*, fx i form af ekstremisme, radikalisering og bande kriminalitet.

Boks 1

Eksempler på personer, der lever i parallelsamfund

Selvvalgt isolation og social marginalisering: Personer, som langvarigt hverken er i arbejde eller uddannelse, som har ringe dansk kundskaber, og hvor børnene bliver holdt ude af danske netværk. De deltager ikke i civilsamfundet (foreningslivet) eller den demokratiske proces (valgdeltagelse).

Koncentration af børn og voksne med ikke-vestlig baggrund: Personer, der er bosat i områder, hvor der bor mange andre med ikke-vestlig baggrund, og hvor der er få børn med dansk oprindelse i daginstitutioner og skoler.

Modkultur til det danske samfund: Personer, der tilslutter sig ekstremistiske synspunkter eller legitimerer deres handlinger efter ekstremistisk ideologi. Personer, som er del af en bande eller personer, som begår ulovlige handlinger med henvisning til samfundsforhold, de er utilfredse med.

Den resterende del af analysen belyser nogle af de kendetegn, der kan bidrage til og forstærke, at parallelsamfund opstår. Det gælder blandt andet bosætningsmønster, udbredelse af passivkultur, koncentration af børn med ikke-vestlig oprindelse i daginstitutioner og skoler samt kriminalitet.

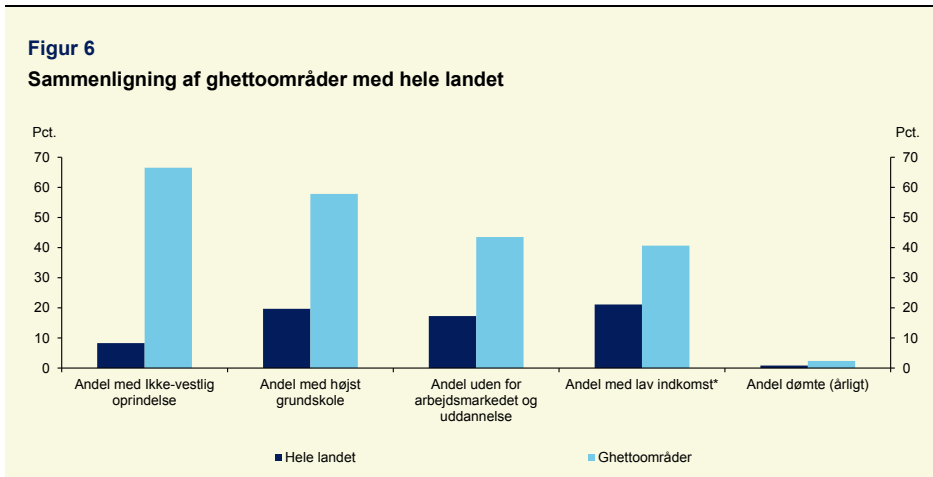
Ghettoområder

Der er en stærk tendens til, at indvandrere og efterkommere er koncentreret i visse dele af Danmark. Når koncentrationen er særlig stor i nogle områder, er det kun i mindre omfang båret af tilgangen af nye flygtninge. Siden 1999 har der således været tvungen fordeling af nyankomne flygtninge i hele landet, hvor kommunerne med få udlændinge skal modtage forholdsvis flere, og hvor flygtnings adgang til at flytte kommune er begrænset i en periode.

Grobunden for parallelsamfund er sandsynligvis stærkere, hvor etniske minoriteter bor mere koncentreret. I de 22 almene boligområder, som i dag er på den såkaldte ghettoliste, er der en stor koncentration af beboere med ikke-vestlig oprindelse. Af ca. 54.500 indbyggere i de 22 områder er 36.200 indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse.

Udpegningen af ghettoområderne sker på baggrund af fem kriterier. Det gælder beboernes etnicitet, uddannelsesniveau, tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet, indkomst og kriminalitet.

Sammenlignet med landet som helhed har beboerne i ghettoområderne et betydeligt lavere uddannelsesniveau, en svagere tilknytning til arbejdsmarkedet og deraf en betydeligt lavere indkomst. Beboerne i ghettoområderne begår også relativt flere lovovertrædelser end befolkningen som helhed, jf. figur 6.

Anm.: Kriterierne er nærmere beskrevet i boks 2. Det bemærkes dog, at kriteriet for lav indkomst er opgjort på personniveau for at kunne sammenligne ghettoområderne med hele landet. Det er derfor ikke identisk med indkomstkriteriet, der benyttes til at udpege ghettoområderne.

Kilde: Ghettolisten pr. 1. december 2017, Danmarks Statistik samt egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

De fem kriterier, der benyttes til at udpege ghettoområderne, har et betydeligt sammenfald med det, der kunne kendetegne personer, der lever i parallelsamfund. Ghettoområderne vil derfor udgøre et vigtigt indsatsområde, når det gælder om at nedbryde og forebygge parallelsamfund. Men ghettoområderne giver ikke et komplet billede af udbredelsen af parallelsamfund. Andre indvandrere og efterkommere af ikke-vestlig oprindelse bor i områder eller har en levevis, der lægger sig tæt op ad de fem kriterier, men som af forskellige grunde ikke finder vej til ghettolisten eller den udvidede liste med udsatte boligområder (infrastrukturlisten), jf. boks 2.

Boks 2

Ghettolisten og infrastrukturen

Ghettolisten tager udgangspunkt i boligområder med almene boliger, hvor der bor mindst 1.000 personer. Listen opdateres 1. december hvert år. Et boligområde kommer på ghettolisten, hvis mindst 3 ud af 5 følgende kriterier er opfyldt for områdets beboere.

1. Andelen af 18-64-årige uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse overstiger 40 pct.
2. Andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande overstiger 50 pct.
3. Antal dømt for overtrædelser af straffeloven, våbenloven og lov om euforiserende stoffer overstiger 2,7 pct. af beboere på 18 år og derover
4. Andelen af beboere i alderen 30-59 år, der højst har en grundskoleuddannelse (inkl. uoplyst uddannelse) overstiger 50 pct. af beboerne i aldersgruppen
5. Den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 15-64 år i området ekskl. uddannelsessøgende er mindre end 55 pct. af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen

Der er i alt 22 boligområder på ghettolisten, som tilsammen har ca. 54.500 indbyggere. Siden 2014 er antallet af boligområder på listen reduceret fra 31 til 22. De tre største ghettoområder er Vollsmose, Tingbjerg og Gellerup, som tilsammen har ca. 21.600 indbyggere.

Der eksisterer også en udvidet liste med udsatte boligområder (infrastrukturen), som både omfatter boligområderne på ghettolisten samt yderligere 30 almene boligområder, der opfylder 2 ud af de 5 kriterier. De 52 boligområder har tilsammen ca. 114.100 indbyggere. Områderne på infrastrukturen har mulighed for at ansøge puljen i Landsbyggefonden til støtte af infrastrukturforandringer.

Kilde: Ghettolisten pr. 1. december 2017.

Personer af ikke-vestlig oprindelse med lille kontakt til det danske samfund

I sagens natur handler parallelsamfund om det enkelte individs selvopfattelse, identitet og værdigrundlag. Det er mentale aspekter, som er meget vanskelige at afdække. Derfor er det heller ikke muligt at komme med et sikkert bud på, hvor mange personer med ikke-vestlig baggrund, der lever i parallelsamfund.

Der eksisterer heller ikke en entydig definition af, hvornår man tilhører et parallelsamfund. Er det, når man sjældent omgås personer med dansk oprindelse? Skal man opføre sig på en bestemt måde, eller skal man have et bestemt livssyn?

Derudover er flere af kendetegnene ved parallelsamfund ikke dækket af registerdata. Det gælder blandt andet, om man udøver social kontrol af sin nærmeste, om man bevidst har valgt at isolere sig fra det omgivende samfund, om man er radikaliseret eller støtter ekstremistiske miljøer, om man har en anden retsopfattelse osv.

På baggrund af registerdata er det imidlertid muligt at opstille forskellige indikatorer for personer med ikke-vestlig oprindelse, der lever relativt isoleret fra det omgivende samfund. Isolationen kan være en barriere i forhold til at lære, forstå og acceptere det danske samfund og dets værdier. Opgørelsen af indikatorerne tager udgangspunkt i befolkningen pr. 1. januar 2015.

For eksempel bor 142.200 personer med ikke-vestlig oprindelse i et alment boligområde, hvor mindst 25 pct. af beboerne har ikke-vestlig baggrund. Det svarer til, at hver tredje person med ikke-vestlig oprindelse i Danmark bor i disse boligområder, jf. tabel 1.

Tabel 1**8 indikatorer for indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig baggrund i parallelsamfund**

Indikatorer	Antal personer	Andel af relevant gruppe
1. Bor i alment boligområde, hvor mindst 25 pct. har ikke-vestlig baggrund*	142.200	34 pct.
2. Børn (1-4 år), der ikke er i dagtilbud	4.000	19 pct.
3. Børn (0-6 år) i daginstitution, hvor mindst 25 pct. har ikke-vestlig baggrund	8.100	40 pct.
4. Børn og unge i grundskoler, hvor mindst 25 pct. har ikke-vestlig baggrund	25.300	42 pct.
5. Børn (12-14 år) sigtet efter straffeloven mv. i løbet af et år**	300	2 pct.
6. Unge (15-29 år), dømt efter straffeloven mv. i løbet af et år**	5.500	5 pct.
7. Unge (16-29 år) som er inaktive***	10.700	10 pct.
8. Unge og voksne (22-59 år) som er langvarigt passive****	57.200	22 pct.
Personer med ikke-vestlig oprindelse berørt af mindst en indikator	192.800	46 pct.
Befolkningen med ikke-vestlig oprindelse (1. januar 2015)	423.300	100 pct.
Personer med ikke-vestlig oprindelse bosat i et ghettoområde (1. januar 2015)	37.100	9 pct.

Noter:

*) Indikatoren tager udgangspunkt i almene boliger inden for det enkelte sogn.

**) "Straffeloven mv." omfatter straffeloven, lov om euforiserende stoffer samt våbenloven. Begge køn indgår i indikatorerne vedrørende sigtede og dømte.

***) Har i hele 2. halvår af 2014 (6 sammenhængende måneder), hverken været i uddannelse, ordinær eller støttet beskæftigelse.

****) Har ikke været i ordinær beskæftigelse, fleksjob eller uddannelse i mindst 4 ud af 5 år i perioden 2010-2014.

Anm.: Indikatorerne omfatter personer med ikke-vestlig oprindelse, der indgik i befolkningen 1. januar 2015. Med undtagelse af indikator 8 vedrører indikatorerne 2014.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

En anden indikator er koncentrationen af børn med ikke-vestlig baggrund i grundskoler, hvilket kan være en konsekvens af bosætningsmønstret, men også et aktivt valg fra forældrenes side. Godt 25.000 børn med ikke-vestlig baggrund går på en grundskole, hvor mindst 25 pct. af eleverne har ikke-vestlig baggrund. Det svarer til godt 40 pct. af alle skoleelever med ikke-vestlig baggrund.

Også på daginstitutionsområdet er koncentrationen af børn med ikke-vestlig baggrund betydelig. Godt 8.000 børn med ikke-vestlig baggrund i alderen 0-6 år er i en daginstitution, hvor mindst hvert fjerde barn har ikke-vestlig baggrund. Hertil kommer 4.000 børn i alderen 1-4 år med ikke-vestlig oprindelse, som bliver passet hjemme.

Mangel på kontakt til arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet kan være en væsentlig barriere for at opbygge danske netværk og kendskab til danske værdier og danske sprogfærdigheder. 57.200 unge og voksne i alderen 22-59 år med ikke-vestlig oprindelse er langvarigt passive, svarende til 22 pct. af aldersgruppen. Det er personer, som hverken har været i ordinær beskæftigelse, fleksjob eller uddannelse i mindst 4 ud af de seneste 5 år. Blandt indvandrere i aldersgruppen med ikke-vestlig baggrund er hver tredje langvarigt passiv.

Og i aldersgruppen 16-29 år, hvor de fleste normalt er under uddannelse eller i beskæftigelse, har 10.700 unge med ikke-vestlig oprindelse været inaktive i mindst 6 måneder. Det svarer til 10 pct. af alle unge i aldersgruppen med ikke-vestlig oprindelse.

Inaktiviteten kan være et billede på eller medvirkende til, at nogle unge vælger en kriminel løbebane. Blandt 15-29-årige med ikke-vestlig oprindelse blev 5.500 dømt for en overtrædelse af enten straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenloven i løbet af 2014. Særligt ikke-vestlige unge mænd er oftere på kant med loven end jævnaldrende mænd med dansk oprindelse. Omkring 8 pct. af alle unge mænd i alderen 15-29 år med ikke-vestlig baggrund bliver årligt dømt for en straffelovsovertrædelse mv.

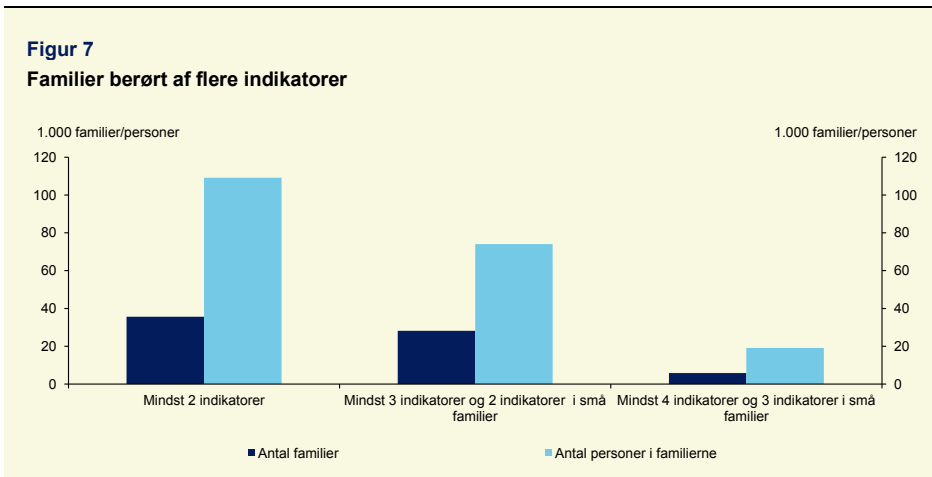
De forskellige indikatorer peger på, at et stort antal borgere med ikke-vestlig oprindelse potentielt lever et liv, hvor kontakten med danskere og det omgivende danske samfund er relativt begrænset. Samlet set er 192.800 indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse berørt af mindst én af de otte indikatorer, jf. tabel 1.

Hver for sig er indikatorerne imidlertid ikke et godt bud på, hvor mange ikke-vestlige borgere, der lever isoleret fra det omgivende samfund. Eksempelvis har mange ikke-vestlige indvandrere, der bor i et boligområde med mange andre ikke-vestlige borgere, et fast arbejde. Og mange børn med ikke-vestlig oprindelse går på skoler, der sandsynligvis er dygtige til at integrere børnene i dansk kultur, selv om skolen har en stor andel af ikke-vestlige børn. Det kan også være, at børnene møder dansk kultur gennem fritidsaktiviteter, eller fordi deres forældre er i arbejde og har et dansk netværk.

En anden tilgang er derfor at se på, hvad der karakteriserer de forskellige familier med ikke-vestlig baggrund set under ét. Dels fordi familien er udgangspunktet for de fleste menneskers liv. Dels fordi ens værdigrundlag sædvanligvis vil være præget af ens opvækst og den familie, man kommer fra. Tilgangen lægger op til, at jo flere forskellige indikatorer en familie er berørt af, jo større er risikoen for, at familien som helhed har en beskedent tilknytning til det danske samfund og dermed kan siges at leve i et parallelsamfund.

Analysen viser, at ca. 11.000 familier er berørt af mindst tre ud af de otte indikatorer. Hertil kommer ca. 17.000 små familier (1-3 medlemmer), som er berørt af to forskellige indikatorer. Små familier har – alt andet lige – mindre sandsynlighed for at være berørt af flere indikatorer. Derfor er det valgt at skelne mellem små og store familier.

De ca. 28.000 familier omfatter i alt 74.000 personer, jf. figur 7.

Anm.: Analysen er baseret på befolkningen pr. 1. januar 2015 og omfatter kun familier, hvor alle medlemmer har ikke-vestlig oprindelse. Der indgår i alt 179.573 familier og 357.585 personer i analysen.

”Mindst 2 indikatorer” omfatter alle familier, som er berørt af mindst to forskellige indikatorer.

”Mindst 3 indikatorer og 2 indikatorer i små familier” omfatter alle familier, som er berørt af mindst tre forskellige indikatorer samt små familier (1-3 medlemmer), som er berørt af to forskellige indikatorer. ”Mindst 4 indikatorer og 3 indikatorer i små familier” omfatter alle familier, som er berørt af mindst 4 forskellige indikatorer samt små familier (1-3 medlemmer), som er berørt af tre forskellige indikatorer.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Man kan ikke entydigt sige, hvad der præcist karakteriserer familier, som lever i et parallelsamfund. Usikkerheden kan belyses ved, at der stilles krav om færre eller flere indikatorer. Hvis der kun stilles betingelse om, at alle familier er berørt af mindst to ud af otte indikatorer, øges antallet af berørte familier til knap 36.000 med i alt 109.000 personer. Hvis der i stedet stilles krav om, at familien skal have mindst fire ud af otte indikatorer (inkl. små familier med tre indikatorer), falder antallet af berørte familier til knap 6.000 med i alt 19.000 personer. Der er med andre ord en meget stor spændvidde, hvilket er med til at understrege, hvor vanskeligt det er at sætte et præcist tal på, hvor mange personer med ikke-vestlig oprindelse, der lever i parallelsamfund.

I bilag 1 er der gennemført en række yderligere følsomhedsberegninger, som blandt andet belyser følsomheden i forhold til andre afgrænsninger af indikatorerne samt afgrænsningen af familier i analysen.

Ser man på familierne, der er berørt af mindst tre indikatorer, er den typiske familie en, der bor i et alment boligområde med relativt mange beboere med ikke-vestlig baggrund, hvor mindst en voksen i familien er langvarigt passiv og familiens børn går på en skole med relativt mange børn med ikke-vestlig baggrund, jf. tabel 2.

Tabel 2**Kombinationer af indikatorer i afgrænsningen "Mindst 3 indikatorer og 2 indikatorer i små familier"**

	Antal familier	Antal personer
Familier med mindst tre forskellige indikatorer		
Indikator 1 (bolig), indikator 4 (skole), indikator 8 (passiv)	3.900	16.600
Indikator 1 (bolig), indikator 3 (daginstitution), indikator 4 (skole), indikator 8 (passiv)	1.000	5.400
Indikator 1 (bolig), indikator 3 (daginstitution), indikator 4 (skole)	800	3.900
Indikator 1 (bolig), indikator 3 (daginstitution), indikator 8 (passiv)	600	2.600
Indikator 1 (bolig), indikator 7 (inaktiv), indikator 8 (passiv)	900	2.000
Øvrige kombinationer	3.700	14.300
Små familier (1-3 personer) med to forskellige indikatorer		
Indikator 1 (bolig), indikator 8 (passiv)	10.900	17.200
Indikator 1 (bolig), indikator 4 (skole)	900	2.400
Indikator 7 (inaktiv), indikator 8 (bolig)	1.300	1.800
Indikator 1 (bolig), indikator 3 (daginstitution)	600	1.800
Indikator 1 (bolig), indikator 7 (inaktiv)	1.000	1.500
Øvrige kombinationer	2.400	4.500
I alt	28.200	74.000

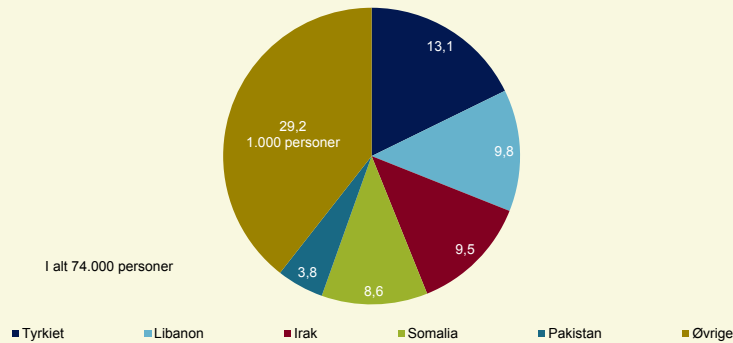
Anm.: Summen af de enkelte kombinationer svarer ikke til totalen på grund af afrunding.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Tilsvarende er den typiske familie blandt de små familier en, der bor i et alment boligområde med relativt mange beboere med ikke-vestlig baggrund, og hvor mindst en voksen i familien er langvarigt passiv.

Personer med tyrkisk oprindelse er antalsmæssigt den største etniske grupper blandt de ca. 74.000 personer. Dernæst kommer personer med libanesisk oprindelse, jf. figur 8.

Figur 8
Indikationer på personer i parallelsamfund fordelt på oprindelsesland

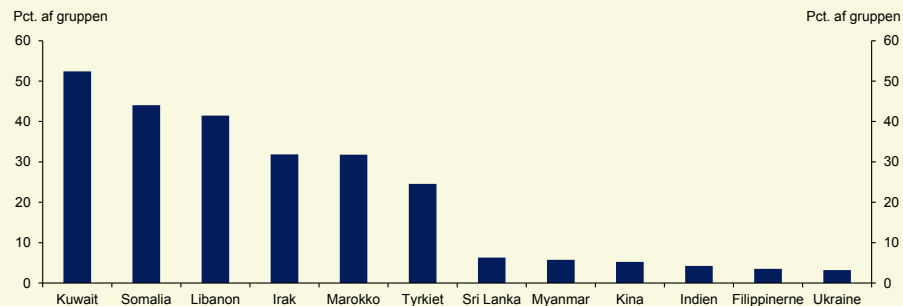

Anm.: Se anmærkning til figur 7.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Relativ set – det vil sige målt i forhold til befolkningen fra det pågældende oprindelsesland – er personer med somalisk oprindelse og personer med libanesisk oprindelse blandt de etniske grupper med flest i gruppen. 44 pct. af alle med somalisk oprindelse indgår i gruppen og 41 pct. af alle med libanesisk oprindeles, jf. figur 9.

Figur 9
Indikationer på personer i parallelsamfund – de 6 oprindelseslande med relativ flest/færrest

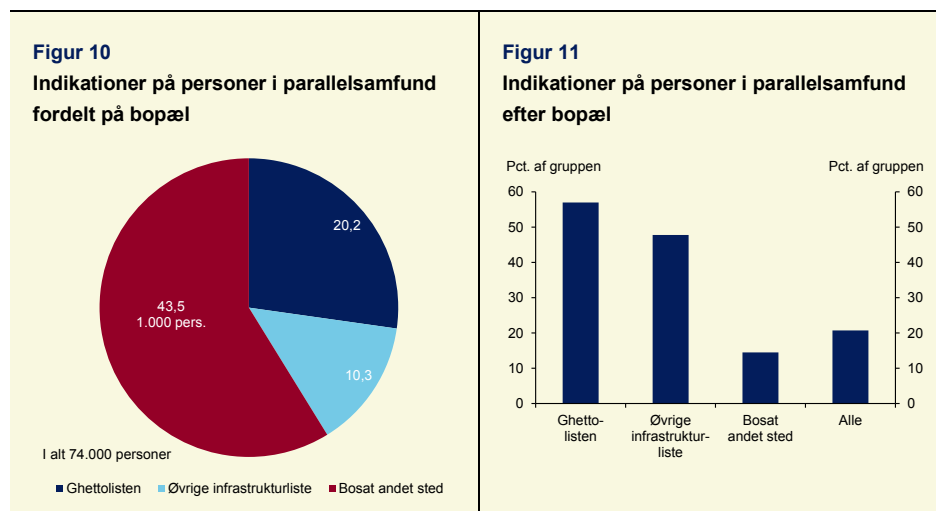
Anm.: Oprindelseslande, hvor fra der er færre end 2.000 indvandrere og efterkommere, indgår ikke i sammenligningen. Andelen i figuren er ekskl. personer med ikke-vestlig baggrund, der er i en familie, hvor et eller flere familiemedlemmer har dansk eller vestlig oprindelse. Det skyldes, at disse familier ikke indgår i analysen, jf. anmærkning til figur 7.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Modsat er personer med oprindelse fra asiatiske lande – fx Indien, Kina og Filippinerne – blandt de etniske grupper, hvor relativt færrest indgår i gruppen. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med, at indvandrere fra disse lande primært er indrejst på baggrund af et erhvervsrelateret opholdsgrundlag eller er familiesammenført med personer af dansk oprindelse.

Typisk har der været fokus på ghettolisten samt boligområder på kanten af ghettolisten (øvrigt på infrastrukturen), når det gælder om at udpege steder i Danmark med massive sociale problemer. I den henseende er listen et velegnet redskab til at sætte fingeren på boligområder, hvor der sandsynligvis er behov for en særlig indsats. Det gælder også i forhold til at nedbryde og forebygge parallelsamfund.

Af de 74.000 personer med indikationer på at indgå i parallelsamfund bor omkring 4 ud af 10 i et af boligområderne på ghettolisten eller på kanten af ghettolisten (den øvrige del af infrastrukturen), jf. figur 10.

Anm.: Se anmærkning til figur 7. Andelene i figur 11 er ekskl. personer med ikke-vestlig baggrund, der er i en familie, hvor et eller flere familiemedlemmer har dansk eller vestlig oprindelse. Det skyldes, at disse familier ikke indgår i analysen, jf. anmærkning til figur 7.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Personer med ikke-vestlig oprindelse, der bor i boligområderne på ghettolisten samt på kanten af ghettolisten, er således klart overrepræsenteret i gruppen af personer med indikationer på at indgå i parallelsamfund. De godt 20.000 i gruppen, som er bosat i boligområderne på ghettolisten, udgør således 57 pct. af personer med ikke-vestlig baggrund i boligområderne på ghettolisten. Til sammenligning indgår 14 pct. af personer med ikke-vestlig baggrund, der bor et andet sted, i gruppen, jf. figur 11.

Ghettolisten samt boligområder på kanten af ghettolisten kan imidlertid ikke stå alene i forhold til at indkredse gruppen af personer med ikke-vestlig baggrund, der lever isoleret fra det

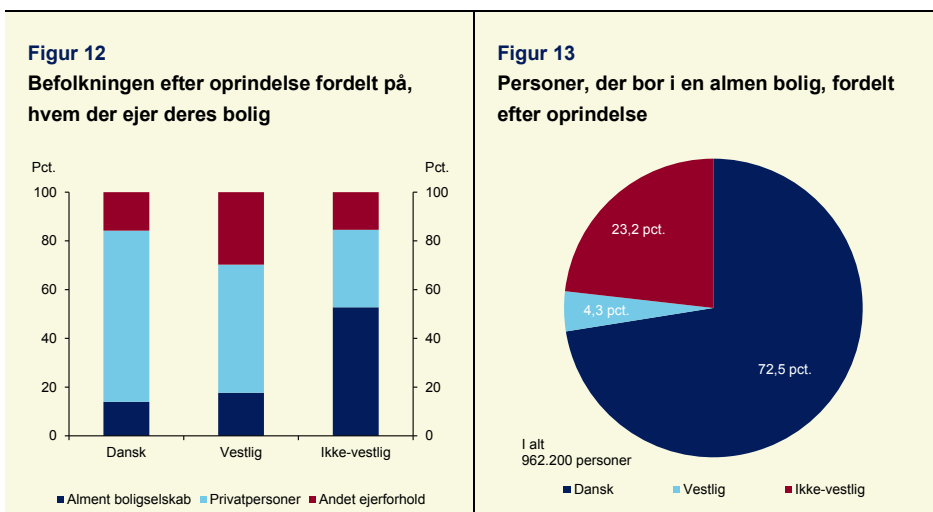
omgivende samfund. For det første er der mange andre boligområder i landet, der – om end i mindre skala – har de samme kendetegn som områderne på ghettolisten. For det andet er det ikke alle beboere i boligområderne på ghettolisten og den øvrige infrastrukturliste, der lever en isoleret tilværelse.

I bilag 2 er der en sammenligning af den del af gruppen, der bor i boligområderne på ghettolisten med den del af gruppen, der bor et andet sted. Sammenligningen viser, at de to delgrupper er stort set ens, hvad angår oprindelseslande og opholdstid.

De otte indikatorer og andre forhold, der bidrager til eksistensen af parallelsamfund, er nærmere belyst i de efterfølgende afsnit.

Godt halvdelen af alle med ikke-vestlig oprindelse bor i en almen bolig

Personer med ikke-vestlig oprindelse har et markant anderledes bosætningsmønster end personer med dansk eller vestlig oprindelse. Hvor flertallet af befolkningen med dansk eller vestlig oprindelse bor i en bolig ejet af privatpersoner, bor flertallet af befolkningen med ikke-vestlig oprindelse i en bolig ejet af et alment boligselskab, jf. figur 12.

Anm.: Hovedparten af boliger ejet af privatpersoner er beboet af ejeren, men der kan også være tale om private lejeboliger. Boliger ejet af privatpersoner er inkl. boliger ejet af interessentselskaber. ”Andet ejerforhold” omfatter blandt andet private andelsboligforeninger, selskaber (ekskl. interessentselskaber), offentlige myndigheder, selvejende institutioner mv.. Opgjort på baggrund af befolkningen pr. 1. januar 2015.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

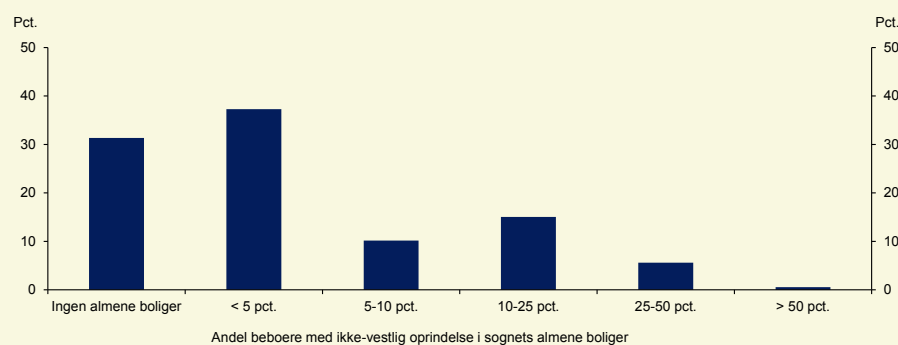
Den markante forskel i bosætningsmønsteret kan blandt andet afspejle forskelle i indkomst, men kan også afspejle forskel i præferencer, herunder ønsket om at bo i nærheden af andre med samme kulturelle og etniske oprindelse.

Samlet set bor næsten 1 mio. af Danmarks befolkning i en almen bolig. Heraf udgør personer med ikke-vestlig oprindelse knap en fjerdedel, jf. figur 13. Der er dog meget stor forskel på andelen af personer med ikke-vestlig oprindelse, der bor i det enkelte almene boligområde.

Man kan få et indtryk af koncentrationen ved at se på andelen af beboere med ikke-vestlig oprindelse i de almene boliger i det enkelte sogn. I godt 30 pct. af landets sogne er der ingen almene boliger. Og i yderligere 35 pct. af sognene udgør personer med ikke-vestlig oprindelse mindre end 5 pct. af beboerne i sognets almene boliger. Kun i 6 pct. af landets sogne udgør personer med ikke-vestlig oprindelse mindst en fjerdedel af beboerne i sognets almene boliger, jf. figur 14.

Figur 14

Sogne fordelt efter andel beboere med ikke-vestlig oprindelse i sognets almene boliger

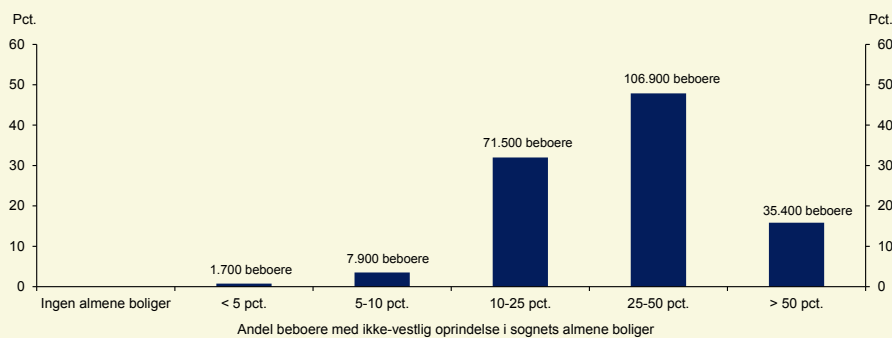
Anm.: Opgørelse pr. 1. januar 2015.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

I de 6 pct. af sognene, hvor personer med ikke-vestlig oprindelse udgør mindst en fjerdedel af beboerne i sognets almene boliger, bor sammenlagt 142.200 personer med ikke-vestlig oprindelse i en almen bolig. Det svarer til knap to tredjedele af alle personer med ikke-vestlig oprindelse, der bor i en almen bolig, jf. figur 15.

Figur 15

Beboere med ikke-vestlig oprindelse i almene boliger fordelt efter andel beboere med ikke-vestlig oprindelse i almene boliger i det enkelte sogn

Anm.: Opgørelse pr. 1. januar 2015. Tallene over de enkelte søjler er afrundet.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

De 142.200 personer svarer endvidere til, at hver tredje person med ikke-vestlig oprindelse bor i en almen bolig i et sogn, hvor mindst hver fjerde af sognets beboere i almene boliger har ikke-vestlig baggrund.

Til sammenligning bor der 36.200 personer med ikke-vestlig oprindelse i landets 22 boligområder på ghettolisten og 64.700 i de 52 områder på infrastrukturlisten. Analysen peger således på, at koncentrationen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse ikke kun gælder disse boligområder, men også flere andre boligområder rundt omkring i landet.

Stor koncentration af børn med ikke-vestlig oprindelse i daginstitutioner

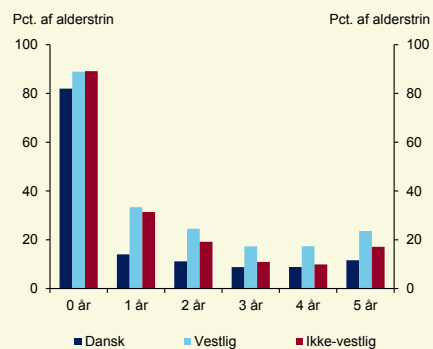
Samvær med børn af dansk oprindelse er medvirkende til, at børn af anden oprindelse lærer det danske sprog i en tidlig alder og møder dansk kultur. Der er en risiko for, at børn af anden oprindelse end dansk, som ikke kommer i dagtilbud eller kommer i dagtilbud, hvor der er få børn af dansk oprindelse, ikke får gode muligheder for at lære dansk og danske værdier. Førskolebørn med ikke-vestlig baggrund har således i gennemsnit svagere sproglige og tidlige matematiske kompetencer end andre børn¹.

Særligt 1-2-årige børn af vestlig og ikke-vestlig oprindelse benytter ikke muligheden for dagtilbud i samme udstrækning som børn af dansk oprindelse. Blandt 1-årige med ikke-vestlig oprindelse er omkring 30 pct. ikke i et dagtilbud. Og blandt 2-årige gælder det ca. 20 pct., jf. figur 16.

¹ Rambøll, Aarhus Universitet og Syddansk Universitet (2016): *Børns tidlige udvikling og læring - Målerapport*.

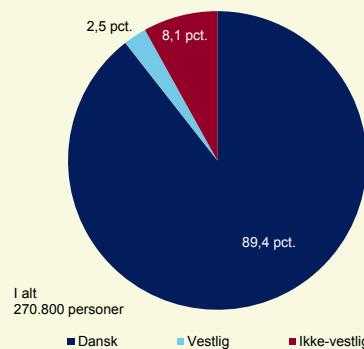
Figur 16

Børn, som ikke er i et dagtilbud, opgjort efter alder og oprindelse

Figur 17

Børn i alderen 0-6 år i dagtilbud fordelt på oprindelse

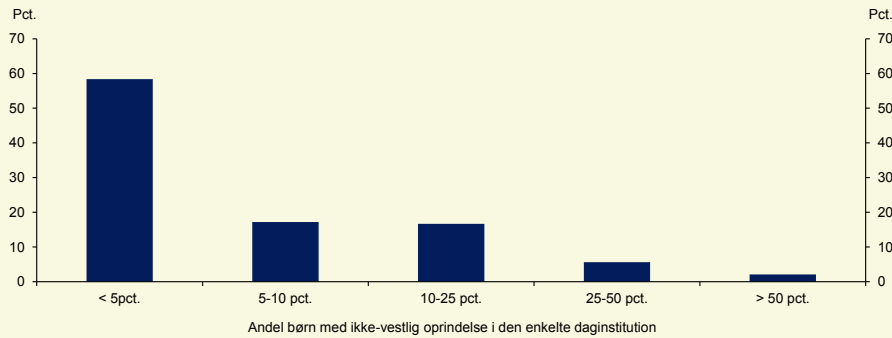

Anm.: Opgjort på baggrund af børn indskrevet i et dagtilbud i efteråret 2014. Ca. 4.000 børn i alderen 1-4 år med ikke-vestlig oprindelse, som indgik i befolkningen pr. 1. januar 2015, var ikke indskrevet i et dagtilbud. Figureerne er ekskl. kommunerne Hørsholm, Læsø og Rudersdal på grund af mangelfulde oplysninger.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Langt de fleste børn er dog i dagtilbud. Det gælder både børn af dansk og anden oprindelse. I 2014 var der godt 270.000 børn i dagtilbud i alderen 0-6 år. Heraf udgjorde børn af ikke-vestlig oprindelse ca. 8 pct., jf. figur 17.

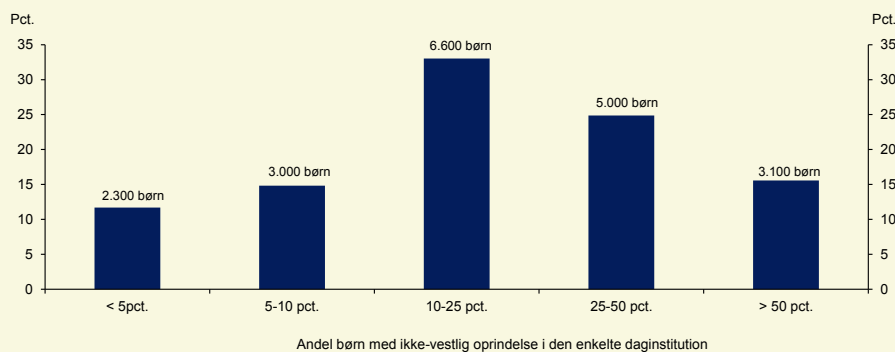
Der er stor forskel på hvor mange børn med ikke-vestlig oprindelse, der er i den enkelte daginstitution (ekskl. dagpleje). I knap 6 ud af 10 daginstitutioner har færre end 5 pct. af børnene ikke-vestlig baggrund. Omvendt har mindst hvert fjerde barn en ikke-vestlig baggrund i knap 8 pct. af daginstitutionerne, jf. figur 18.

Figur 18**Daginstitutioner fordelt efter andelen af børn med ikke-vestlig oprindelse**

Anm.: Opgjort på baggrund af 0-6-årige børn indskrevet i en daginstitution (vuggestue, børnehave eller aldersintegreret institution) i efteråret 2014.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Man kan få et yderligere indblik i koncentrationen ved at se på antallet af børn med ikke-vestlig baggrund, der bliver passet i daginstitutionerne med relativt mange børn med ikke-vestlig baggrund. I de 8 pct. af daginstitutionerne, hvor mindst hvert fjerde barn har ikke-vestlig baggrund, er 40 pct. af alle børn med ikke-vestlig baggrund i daginstitutioner indskrevet. I 2014 gjaldt det 8.100 af de i alt 20.000 ikke-vestlige børn i alderen 0-6 år, der var i daginstitution, jf. figur 19.

Figur 19**Børn med ikke-vestlig oprindelse i daginstitution fordelt efter andelen af børn med ikke-vestlig oprindelse i den enkelte daginstitution**

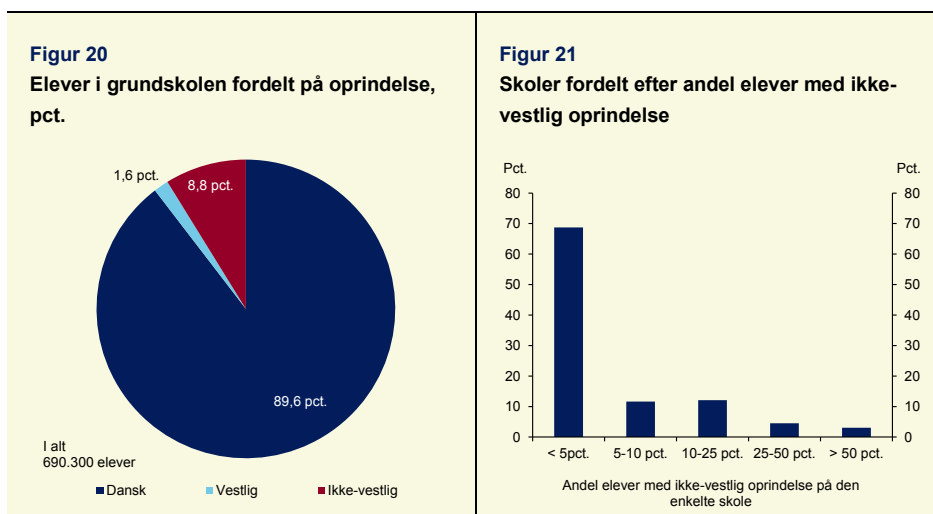
Anm.: 0-6-årige børn med ikke-vestlig oprindelse, der i efteråret 2014 var indskrevet i vuggestue, børnehave eller aldersintegreret institution og indgik i befolkningen pr. 1. januar 2015.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Børn af ikke-vestlig oprindelse i grundskolen

Også i grundskolen er der stor forskel på koncentrationen af børn med ikke-vestlig oprindelse på den enkelte skole. Det kan påvirke børnenes kendskab til og forståelse af det danske sprog og danske værdi, hvis de går på en skole med mange børn af anden oprindelse end dansk og dermed svække fagligheden.

Omkring 9 pct. af eleverne i grundskolen har ikke-vestlig baggrund, jf. figur 20.

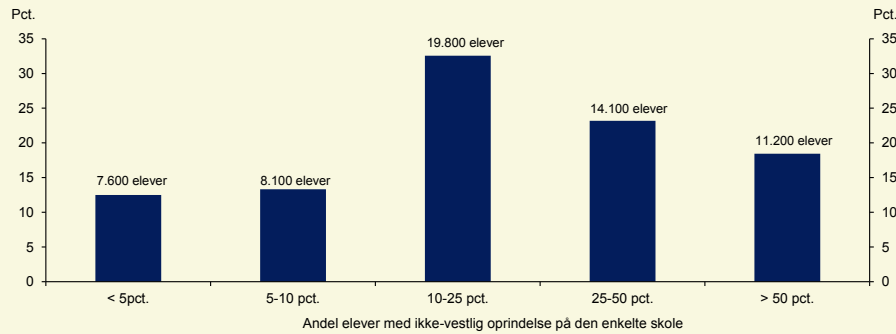

Anm.: Opgørelsen er baseret på bestanden af elever i grundskolen pr. 1. oktober 2014, som indgik i befolkningen 1. januar 2015. Grundskoler er her afgrænset til folkeskoler, efterskoler, friskoler og private grundskoler. Opgørelsen er ekskl. elever, hvor der mangler oplysninger om national oprindelse.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

På 2 ud af 3 grundskoler har mindre end 5 pct. af eleverne ikke-vestlig baggrund. Omvendt har mindst hver fjerde elev en ikke-vestlig baggrund på 7½ pct. af landets grundskoler, jf. figur 21. Det svarer til 155 grundskoler (efteråret 2014).

På de 155 skoler gik 42 pct. af alle skoleelever med ikke-vestlig baggrund i efteråret 2014, svarende til 25.300 elever, jf. figur 22.

Figur 22**Ikke-vestlige elever i grundskolen fordelt efter andel af ikke-vestlige på den enkelte skole**

Anm.: Se anmærkning til figur 20 og 21.

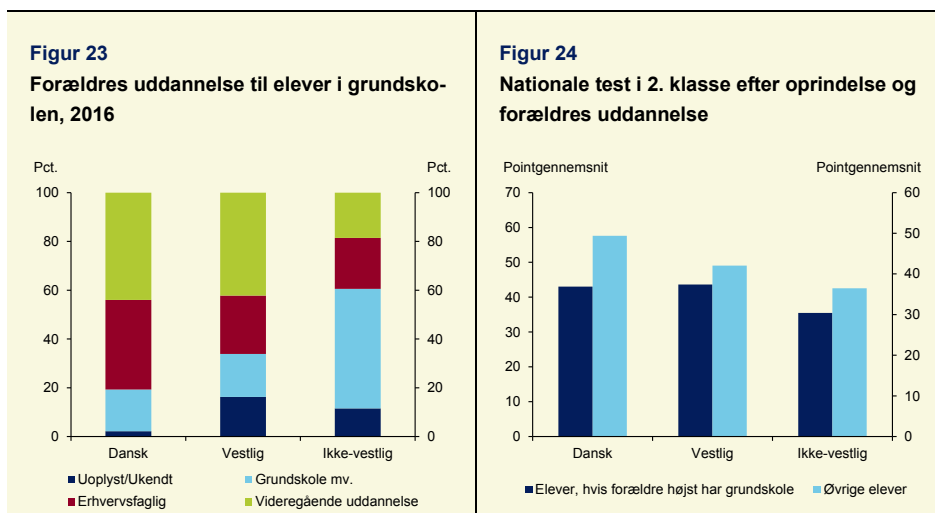
Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Elever med ikke-vestlig baggrund har ikke den samme ballast med hjemmefra

Forældre, der engagerer sig i og mulighed for at bakke op om deres børns skolegang, vil ofte medvirke til, at børnene får en vellykket skolegang, hvilket kan være med til at forebygge parallelsamfund.

Opbakningen fra hjemmet har sandsynligvis en sammenhæng med forældrenes uddannelsesniveau. Hvis forældrene har en uddannelse kan det være en fordel i bestræbelserne på at hjælpe børnene – såvel fagligt som socialt.

De fleste forældre til skoleelever med dansk oprindelse har en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det er ikke tilfældet for skoleelever med ikke-vestlig baggrund. Omkring 60 pct. af deres forældre har højst en grundskoleuddannelse (inkl. uoplyst uddannelse). Det gælder kun for 20 pct. af forældrene til elever med dansk oprindelse, jf. figur 23.

Anm.: Grundskolen er afgrænset som i figur 20. Forældres højeste fuldførte uddannelse, inkl. medbragt uddannelse for indvandrere. Begge forældre indgår i opgørelsen. "Grundskole mv." er inkl. gymnasiale uddannelser. Pointgennemsnit efter normbaseret skala.

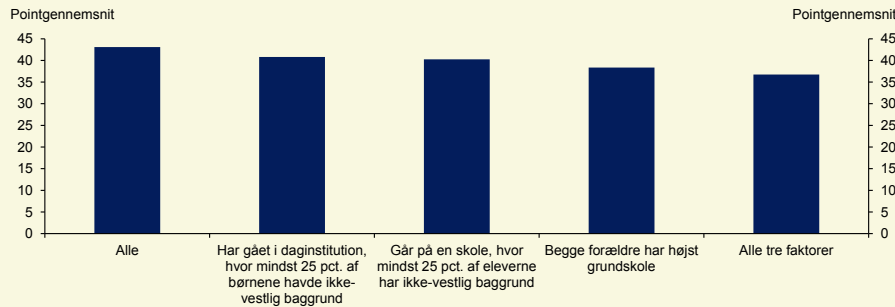
Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Elevernes resultater i skolen har en sammenhæng med deres forældres uddannelsesniveau. Elever, hvis forældre højst har en grundskoleuddannelse, klarer sig generelt dårligere til den nationale test i 2. klasse end øvrige elever. Det gælder både elever af dansk og anden oprindelse, jf. figur 24.

Sammenligningen viser også, at elever med ikke-vestlig oprindelse – uanset deres forældres uddannelsesniveau – generelt klarer sig dårligere end børn af dansk oprindelse. Det tyder på, at også andre faktorer har en negativ sammenhæng med, hvordan elever med ikke-vestlig oprindelse klarer sig i grundskolen.

Resultatet fra den nationale test i 2. klasse viser blandt andet en negativ sammenhæng med koncentrationen af elever med ikke-vestlig baggrund i skolen, samt om eleven har gået i en daginstitution med relativt mange andre børn med ikke-vestlig oprindelse, jf. figur 25.

Figur 25
Nationale test i dansk i 2. klasse for elever med ikke-vestlig oprindelse

Anm.: Pointgennemsnit efter normbaseret skala. Figuren tager udgangspunkt i børn med ikke-vestlig baggrund, der i skoleåret 2016/2017 tog den nationale test i dansk i 2. klasse. I beregningen indgår i alt 2.921 børn.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Det er muligt, at disse sammenhænge blot afspejler, at forældre, hvis børn går i en daginstitution eller en skole med mange andre børn af ikke-vestlig oprindelse, generelt er mindre ressourcestærke (har et lavere uddannelsesniveau mv.). Den negative sammenhæng med testresultatet forstærkes dog, når man kontrollerer for alle tre faktorer på en gang.

Det tyder på, at koncentrationen af børn med ikke-vestlig baggrund i daginstitutioner og grundskoler kan spille en rolle for børnenes indlæring og faglige niveau, jf. boks 3. Der er imidlertid meget stor forskel på, hvordan skoler med relativt mange børn med ikke-vestlig baggrund klarer sig.

Boks 3

Betydning af etnisk koncentration i grundskolen for elevernes resultater

En række forskningsrapporter har bl.a. undersøgt, om koncentrationen af etniske minoriteter i grundskolen har betydning for elevernes præstationer. Rapporterne giver ikke et entydigt billede, men de peger generelt på, at en høj koncentration har negativ betydning for elevernes faglige resultater. Endvidere viser rapporter- ne forskellige resultater med hensyn til, hvor høj andelen af elever med etnisk minoritetsbaggrund skal være, før effekten for alvor træder i kraft.

Greve et al. (2017) finder, at høj koncentration er forbundet med negativ effekt i naturfag (særligt for elever med etnisk minoritetsbaggrund) og matematik. De finder ingen effekt i læsning. Samtidig finder de, at andre faktorer har større betydning for elevernes præstationer end den etniske koncentration. Det gælder bl.a., om der overvejende tales dansk i hjemmet og elevernes sociale baggrund.

Andersen et al. (2011) finder, at den negative effekt indtræder ved en koncentration på over 50 pct. elever med etnisk minoritetsbaggrund. Samtidig finder de, at den negative effekt i særlig grad gør sig gældende for elever med minoritetsbaggrund.

Jensen et al. (2008) finder, at den negative effekt for elever med ikke-vestlig baggrund allerede indtræder ved en koncentration på mere end 10 pct., mens den negative effekt først indtræder ved en koncentration på mere end 50 pct. for elever med dansk baggrund.

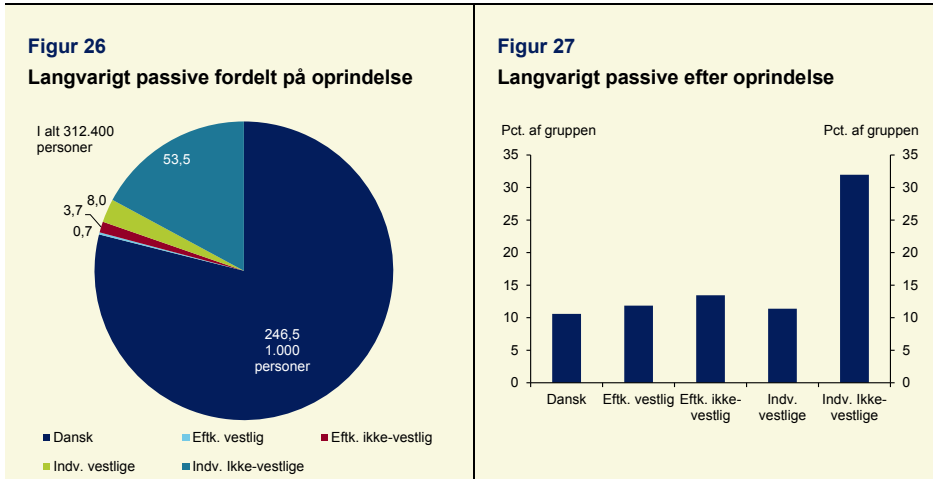
Kilder:

- Jensen et al. (2008), *Etnisk koncentration i folkeskolen*, i Pisa Etnisk 2005 (anden udgave): Kompetencer hos danske og etniske elever i 9.klasse i Danmark 2005, Syddansk Universitetsforlag
- Andersen et al. (2011), *Policy Implications of Limiting Immigrant Concentration in Danish Public Schools*, Scandinavian Political Studies, Vol. 34 – No. 1, 2011
- Greve et al. (2017), *PISA Etnisk 2015 - Hvordan elever med indvandrerbaggrund klarer sig i PISA-testen og deres holdninger og forventninger til naturvidenskab*, www.kora.dk

Passivkultur er især udbredt blandt indvandrere med ikke-vestlig oprindelse

Uddannelse og beskæftigelse er helt centralt, hvis indvandrere og efterkommere skal have kendskab til og forståelse for danske værdier. Indvandrere og efterkommere, der hverken er i uddannelse eller beskæftigelse, er i stor risiko for at blive isoleret i parallelsamfund uden reel kontakt til det omgivende samfund.

I aldersgruppen 22-59 år var godt 312.000 personer langvarigt passive i perioden 2010-2014. Det er personer som i mindst 4 ud af de 5 år, hverken er i ordinær beskæftigelse, fleksjob eller uddannelse, jf. figur 26.

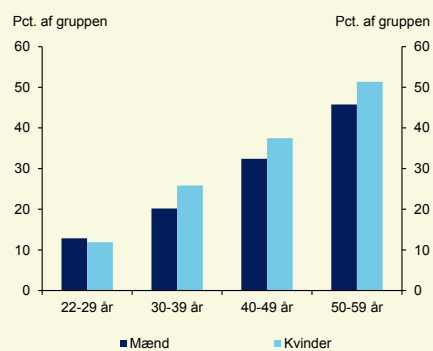
Anm.: 22-59-årige som ikke har været i ordinær beskæftigelse, fleksjob eller uddannelse i mindst 4 år ud af 5 år i perioden 2010-2014 og er i befolkningen pr. 1. januar 2015. Det er endvidere en forudsætning, at personerne har opholdt sig i Danmark i hele perioden.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

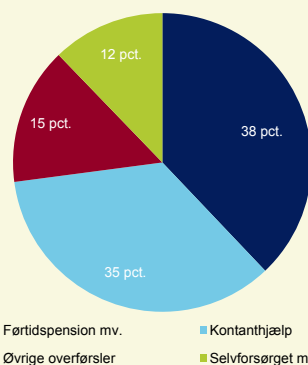
Knap hver femte i gruppen af langvarigt passive er indvandrere eller efterkommer med ikke-vestlig oprindelse. Passivkulturen er især udbredt blandt indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med, at efterkommerne er yngre. Omkring en tredjedel af alle 22-59-årige indvandrere med ikke-vestlig oprindelse er således langvarigt passive. Det er markant flere end blandt personer med dansk oprindelse, efterkommere og indvandrere med vestlig oprindelse, hvor langvarigt passive udgør 11-13 pct. af aldersgruppen, jf. figur 27.

Andelen, der er langvarigt passive, er stigende med alderen. I aldersgruppen 22-29 år er 12 pct. af indvandrerne med ikke-vestlig oprindelse langvarigt passive, mens det gælder 48 pct. i aldersgruppen 50-59 år. Lidt flere indvandrerkvinder end mænd er langvarigt passive, jf. figur 28.

Figur 28
Indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, der er langvarigt passive, efter alder og køn

Figur 29
Perioden på 5 år for langvarigt passive fordelt på offentlige ydelser mv.

Anm.: Figur 29 viser perioden 2010-2014 fordelt på offentlige ydelser mv. for de 53.500 indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, som indgår i gruppen af langvarigt passive. "Førtidspension mv." omfatter også perioder med ressourceforløb. "Selvforsørget mv." omfatter også perioder med ordinær beskæftigelse og uddannelse. Disse perioder udgør dog kun 2 pct. af den samlede periode på 5 år.

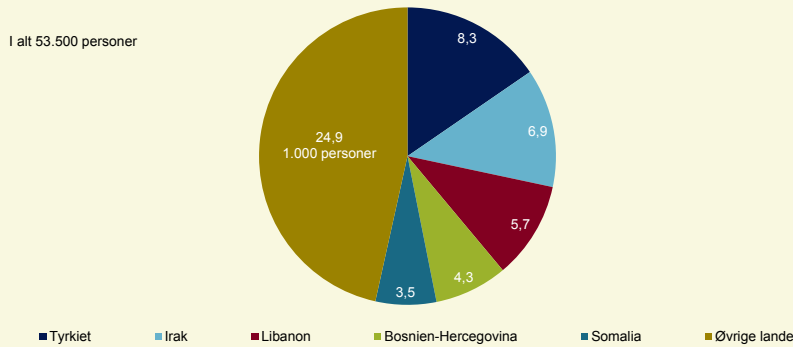
Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Førtidspension og kontanthjælp er de to offentlige ydelser, som langvarigt passive indvandrere med ikke-vestlig oprindelse primært modtager. Sammenlagt har de modtaget førtidspension og kontanthjælp i næsten tre fjerdedele af tiden i løbet af de fem år, jf. figur 29.

Antalsmæssigt er indvandrere med henholdsvis tyrkisk, irakisk og libanesisk oprindelse de tre største etniske grupper blandt langvarigt passive indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, jf. figur 30.

Figur 30

Langvarigt passive indvandrere med ikke-vestlig oprindelse fordelt på oprindelseslande

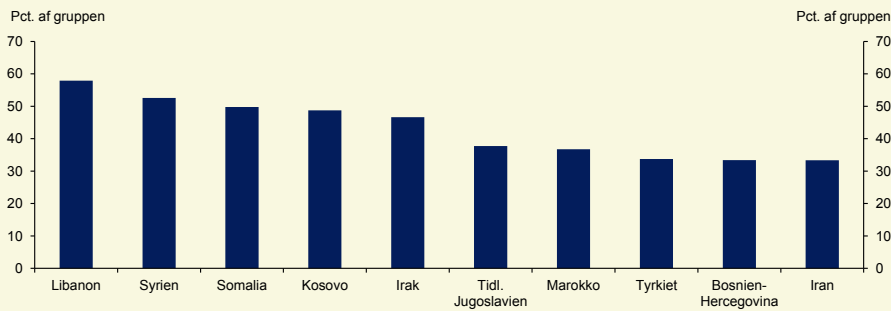
Anm.: Se anmærkning til figur 26.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Relativt set – det vil sige målt i forhold til befolkningen fra det pågældende oprindelsesland – er personer med libanesisk oprindelse den etniske gruppe, hvor flest 22-59-årige indvandrere er langvarigt passive. Det gælder for 57 pct. Og for fire andre oprindelseslande – Syrien, Somalia, Kosovo og Irak – er mellem 47 og 53 pct. indvandrerne i aldersgruppen langvarigt passive, jf. figur 31.

Figur 31

De ti ikke-vestlige oprindelseslande med relativt flest indvandrere, der er langvarigt passive

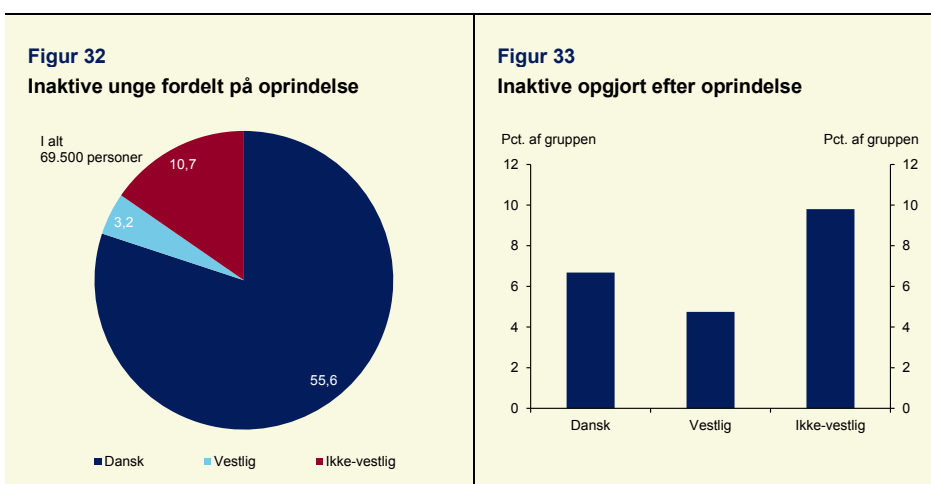
Anm.: Oprindelseslande med færre end 1.000 indvandrere i alderen 22-59 år indgår ikke i sammenligningen. Se i øvrigt anmærkning til figur 26.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Flere unge med ikke-vestlig baggrund er inaktive og uden ungdomsuddannelse

Langt de fleste unge er enten i uddannelse eller beskæftigelse og har kun korte afbræk. Men der er også unge, som af forskellige årsager er inaktive i længere perioder. Det kan fx være unge mennesker med sociale problemer, unge der har haft en dårlig skolegang, unge som er kommet ind i en kriminel løbebane osv.

I aldersgruppen 16-29 år er omkring 7 pct. inaktive i en længere periode. Det er unge, som hverken har været i uddannelse, ordinær eller støttet beskæftigelse i mindst 6 måneder i træk. 69.500 unge var således inaktive i 2. halvår 2014. Heraf udgjorde unge med ikke-vestlig oprindelse 10.700, jf. figur 32. Unge med ikke-vestlig baggrund er overrepræsenteret i gruppen af inaktive unge, jf. figur 33.

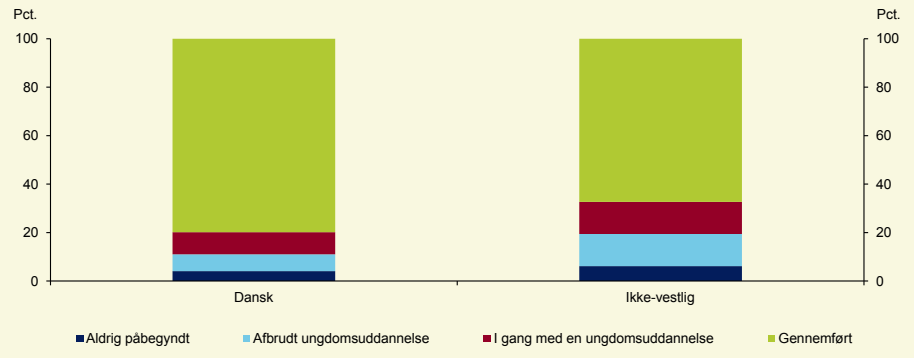

Anm.: 16-29-årige som i mindst 6 måneder i træk hverken er i uddannelse eller beskæftigelse, inkl. støttet beskæftigelse. Unge med en opholdstid på under 3 år indgår ikke i opgørelsen. Opgørelsen vedrører 2. halvår 2014 for unge, der indgik i befolkningen 1. januar 2015. Se i øvrigt Økonomi- og Indenrigsministeriet (2015), Familiernes økonomi - fordeling og incitamenter 2015, for en nærmere beskrivelse af opgørelsesmetoden.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Inaktiviteten kan blandt andet føre til, at nogle unge ikke gennemføre en ungdomsuddannelse. Sammenligner man unge i alderen 20-24 år med henholdsvis dansk og ikke-vestlig oprindelse, er der flere unge med ikke-vestlig oprindelse, der ikke har gennemført en ungdomsuddannelse. Det skyldes dels, at lidt flere unge med ikke-vestlig baggrund aldrig påbegynder en ungdomsuddannelse, dels at flere afbryder deres uddannelse, jf. figur 34.

Figur 34
Ungdomsuddannelse blandt unge i alderen 20-24 år efter oprindelse

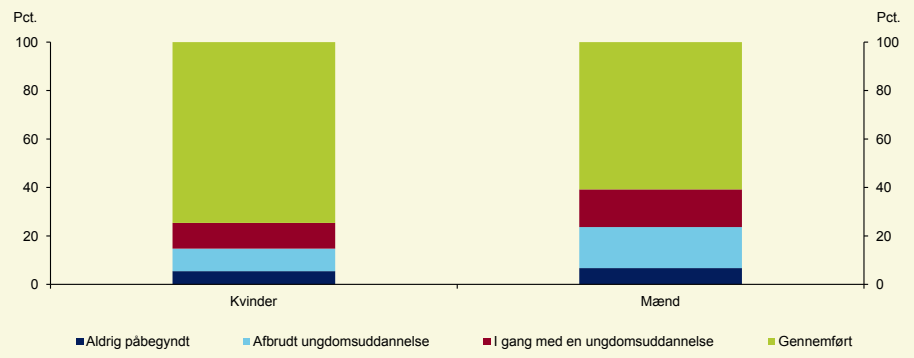

Anm.: Ungdomsuddannelser dækker over gymnasiale uddannelser og erhvervsfaglige uddannelser. Personer, der er indvandret efter de er fyldt 13 år ikke i opgørelsen.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Og ser man nærmere på gruppen af unge med ikke-vestlig baggrund, er det især blandt de unge mænd, at frafaldet er størst, jf. figur 35.

Figur 35
Ungdomsuddannelse blandt ikke-vestlige unge i alderen 20-24 år efter køn

Anm.: Se anmærkning til figur 34.

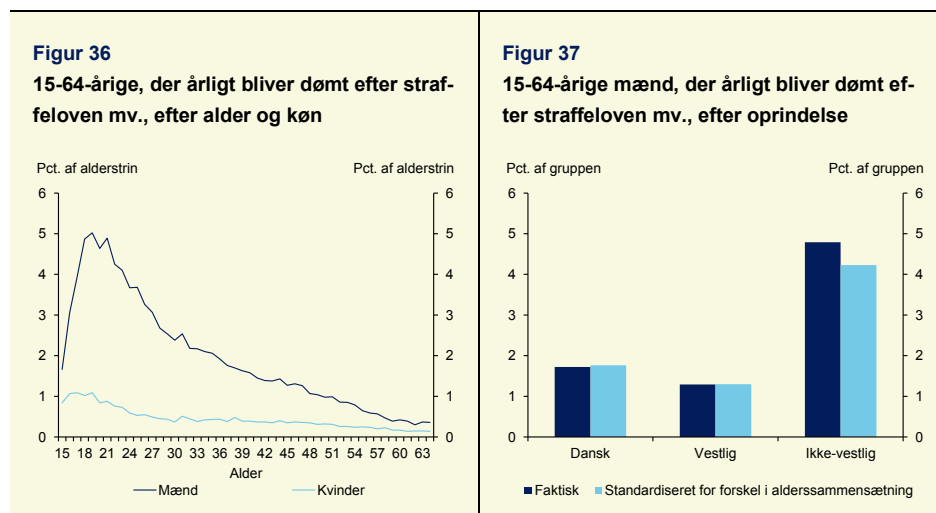
Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Unge mænd med ikke-vestlig baggrund begår flest lovovertrædelser

En kriminel løbebane kan hænge sammen med sociale problemer, problemer med misbrug eller lignende hos personen selv eller i familien. For nogle bliver kriminaliteten så omsiggribende, at de vælger at leve efter egne normer og regler, som det blandt andet ses i bande-

kulturen. Der er også eksempler på, at kriminelle bliver radikaleret og trukket ind i ekstremistiske miljøer.

Unge begår generelt mere kriminalitet end ældre. Og mænd begår generelt mere kriminalitet end kvinder, jf. figur 36.

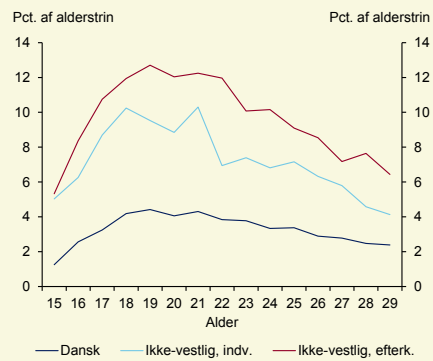
Anm.: 15-64-årige, der blev dømt efter straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenloven i løbet af 2014 og som indgik i befolkningen pr. 1. januar 2015. Det standardiserede tal i figur 37 er den forventede andel, der havde fået en dom, hvis befolkningsgruppen havde haft den samme aldersfordeling på 1-års alderstrin som den samlede mandlige befolkning i alderen 15-64 år.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

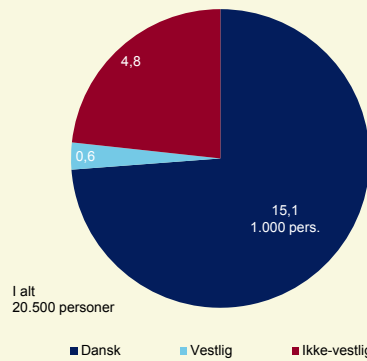
Oprindelse har også en sammenhæng med omfanget af kriminalitet. Mænd af ikke-vestlig oprindelse, herunder især efterkommere, bliver i højere grad dømt for straffelovsovertrædelser end mænd af dansk oprindelse. I løbet af et år bliver godt 4 pct. af alle 15-64-årige mænd af ikke-vestlig oprindelse dømt for en straffelovsovertrædelse. Blandt mænd af dansk oprindelse i samme aldersgruppe er det mindre end 2 pct., jf. figur 37.

Og ser man alene på unge mænd, er forskellen mellem personer af dansk og ikke-vestlig oprindelse endnu mere markant. Især unge mandlige efterkommere begår markant flere straffelovsovertrædelser end andre unge mænd. I løbet af et år bliver mellem 10 og 13 pct. af alle mandlige efterkommere af ikke-vestlig oprindelse i alderen 17-24 år dømt for en overtrædelse af straffeloven mv. Det er omkring 3 gange så mange som blandt 17-24-årige mænd med dansk oprindelse, jf. figur 38.

Figur 38
15-29-årige mænd, der årligt dømmes efter straffeloven mv., efter oprindelse og alder

Figur 39
15-29-årige mænd, der årligt bliver dømt efter straffeloven mv., fordelt på oprindelse

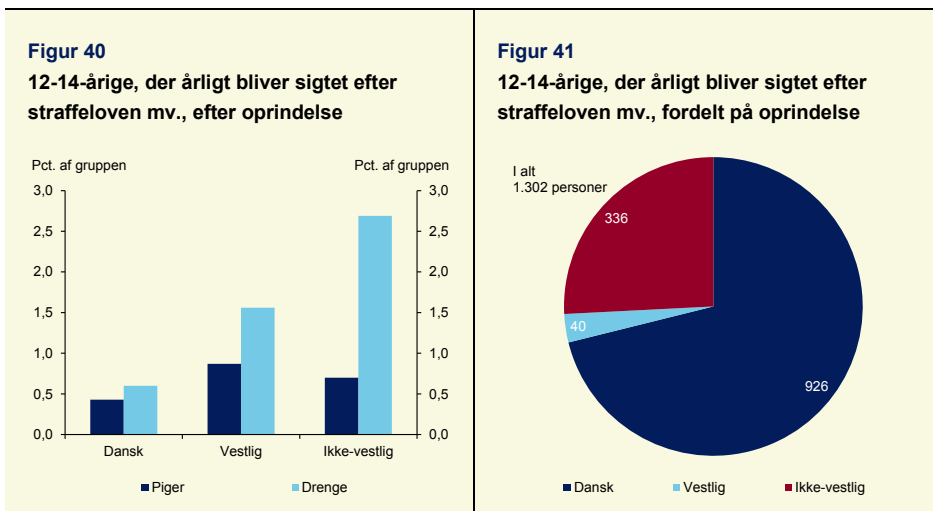
Anm.: 15-29-årige mænd i befolkningen pr. 1. januar 2015, som har modtaget en dom efter straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenloven i løbet af 2014.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Unge mænd med ikke-vestlig baggrund udgør omkring en fjerdedel af alle unge mænd i alderen 15-29 år, der årligt bliver dømt for en straffelovsovertrædelse mv., jf. figur 39.

Blandt børn under den kriminelle lavalder er mønstret det samme. Drengene i alderen 12-14 år bliver oftere sigtet for en overtrædelse af straffeloven mv. end piger på samme alder. Og 12-14-årige drenge af ikke-vestlig oprindelse bliver oftere sigtet end drenge af dansk oprindelse på samme alder, jf. figur 40.

Børn af ikke-vestlig oprindelse står for omkring en fjerdedel af det samlede antal 12-14-årige, der årligt bliver sigtet efter straffeloven mv., jf. figur 41.

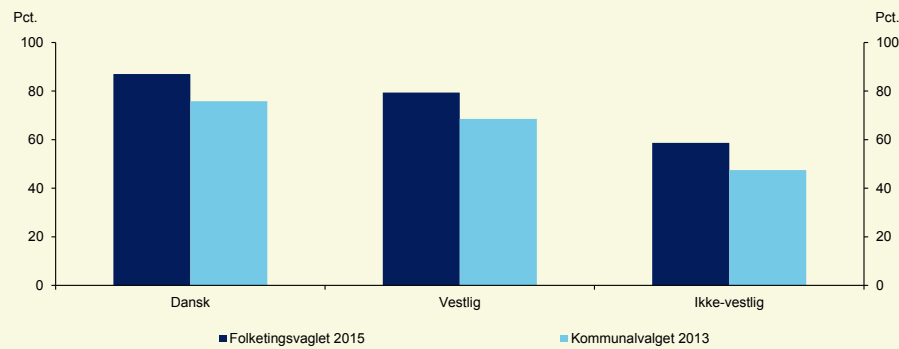
Anm.: 12-14-årige i befolkningen pr. 1. januar 2015 som er blevet sigtet efter straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenloven i løbet af 2014.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Det danske samfund bygger på et folkestyre. Medlemmer af Folketinget, regions- og byråd er således demokratisk valgt. Deltagelsen ved folketings- og kommunalvalg er derfor en vigtig indikator for aktivt medborgerskab og opbakningen til demokratiet.

Der kan være mange grunde til, at man vælger ikke at stemme, herunder at man ikke har tilstrækkeligt kendskab til eller interesse for dansk politik. Det kan også afspejle mangel på opbakning til demokratiet. Både ved folketingsvalget i 2015 og kommunalvalget i 2013 havde danske statsborgere af ikke-vestlig oprindelse en lavere valgdeltagelse end personer af dansk oprindelse, jf. figur 42 og boks 4.

Figur 42
Valgdeltagelse for danske statsborgere efter oprindelse

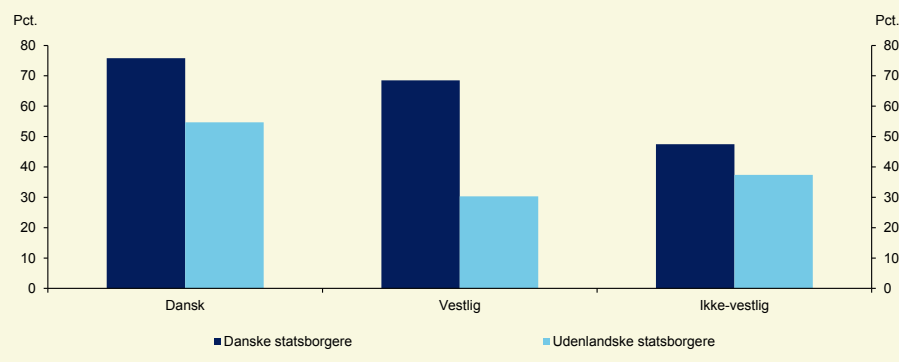

Anm.: Figuren vedr. kun danske statsborgere. Til folketingsvalg er kun danske statsborgere stemmeberettigede. Til kommunalvalg er også udenlandske statsborgere med fast bopæl i Danmark stemmeberettigede. Statsborgere fra lande uden for EU og Norden skal dog have haft bopæl i Danmark (inkl. Grønland og Færøerne) i uafbrudt mindst 3 år.

Kilde: Kasper Møller Hansen m.fl., *Valgdeltagelsen og vælgerne til Folketingsvalget 2015* samt *Hvem stemte og hvem blev hjemme? – Valgdeltagelsen ved kommunalvalget 19. november 2013*.

Udenlandske statsborgere kan også stemme ved kommunalvalg, hvis de har fast bopæl i Danmark. Udenlandske statsborgere har generelt en lavere valgdeltagelse end danske statsborgere, hvilket kan afspejle en mindre tilknytning til Danmark, jf. figur 43.

Figur 43
Valgdeltagelse efter oprindelse og statsborgerskab ved kommunalvalget 2013

Anm.: Se anmærkning til figur 42.

Kilde: Kasper Møller Hansen m.fl., *Hvem stemte og hvem blev hjemme? – Valgdeltagelsen ved kommunalvalget 19. november 2013*.

Blandt personer af ikke-vestlig oprindelse er forskellen i valgdeltagelsen mellem danske og udenlandske statsborgere imidlertid mindre end blandt personer af dansk og vestlig oprindelse. Det kan afspejle, at dansk statsborgerskab ikke i samme grad afspejler en stærk tilknytning til Danmark for personer af ikke-vestlig oprindelse.

Boks 4

Deltagelse ved folketingsvalget 2015

Den samlede valgdeltagelse ved folketingsvalget i 2015 var 85,9 pct., hvilket ligger en smule under det historiske gennemsnit på 86,3 pct. Kvinder har en højere valgdeltagelse end mænd. Ser man på valgdeltagelse opdelt på alder, viser det sig, at 18-årige har en højere valgdeltagelse end 19-29-årige. Valgdeltagelsen toppe i aldersgruppen 60-69 år, hvor den er på 91,1 pct.

Valgdeltagelsen blandt personer med dansk oprindelse var på 87,0 pct., mens den for indvandrere og efterkommere var på henholdsvis 66,1 pct. og 53,4 pct. For grupperne af indvandrere og efterkommere er det især personer af ikke-vestlig oprindelse, der trækker valgdeltagelsen ned med en valgdeltagelse på henholdsvis 62,4 pct. og 49,6 pct.

Under halvdelen af de stemmeberettigede efterkommere med ikke-vestlig baggrund deltog ved folketingsvalget i 2015 og det er bemærkelsesværdig set i lyset af, at gruppen er opvokset i Danmark og haft skolegang i Danmark (Bhatti & Hansen 2010). Gruppen af efterkommere er i gennemsnit yngre end både gruppen af indvandrere og gruppen af danskere, hvilket trækker deres gennemsnitlige valgdeltagelse ned, men selv når der tages højde for alder, er valgdeltagelsen betydeligt lavere end for personer med dansk oprindelse, og den ligger også under indvandrernes valgdeltagelse.

Inden for gruppen af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse er der stor variation i valgdeltagelsen, når man ser på de enkelte oprindelseslande. Eksempelvis er valgdeltagelsen blandt personer med oprindelse i Sri Lanka på 72,0 pct., mens den for personer med oprindelse i Libanon er på blot 41,6 pct.

Kilde: *Valgdeltagelsen og vælgerne til Folketingsvalget 2015* af Kasper Møller Hansen m.fl.

Deltagelse i civilsamfundet samt ophold på højskoler og efterskoler

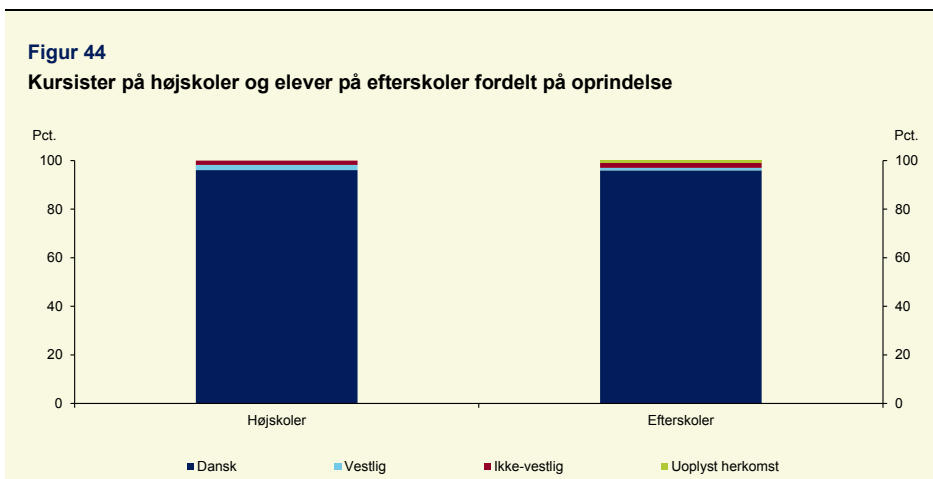
Mange dyrker aktivt en interesse i en forening i en stor del af deres fritid. Det kan være inden for idræt, friluftsliv, politik mv. Mange er også passive medlemmer af forskellige foreninger fordi de støtter en bestemt sag.

Gennem foreningslivet knyttes mange venskaber på tværs af køn, alder og etnicitet. Foreningslivet kan – på mere uformelle vilkår – være med til at integrere indvandrere og efterkommere i det danske samfund og forebygge parallelsamfund.

Indvandrere og efterkommere af ikke-vestlig oprindelse har ikke samme tilknytning til foreningslivet som personer af dansk oprindelse. I 2016 var 54 pct. af indvandrere og efterkommere af ikke-vestlig oprindelse medlem af en forening², mens det gjaldt 81 pct. af personer af dansk oprindelse, jf. integrationsbarometer.dk.

² Omfatter såvel foreninger for hele befolkningen samt bestemte etniske grupper.

Ophold på højskoler og efterskoler – som mange også prøver i løbet af deres liv – er også steder, hvor der knyttes venskaber for livet på tværs af forskellige grupper i samfundet. I dag er det dog stort set kun personer af dansk oprindelse, der tager på højskoler og efterskoler. Kun ca. 2 pct. af kursisterne og eleverne er personer med ikke-vestlig baggrund, jf. figur 44.

Anm.: 2016-data.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Bilag 1. Følsomhedsberegninger

Omfanget af familier og personer med indikationer på at tilhøre et parallelsamfund er følsomt over for forskellige afgrænsninger. Det gælder især i forhold til *antallet* af indikatorer, der indgår i afgrænsningen, jf. figur 7 ovenfor.

Omkring det centrale skøn – mindst 3 indikatorer samt 2 indikatorer i små familier – kan man endvidere foretage en række følsomhedsberegninger. Disse beregninger viser overordnet set, at den centrale afgrænsning med 74.000 personer og 28.200 familier er forholdsvis robust. Resultatet af følsomhederne svinger således mellem 60.500 og 87.500 personer samt mellem 22.300 og 32.300 familier, jf. tabel 3.

Det er dog væsentligt at holde sig for øje, at definitionen af indikatorerne i analysen ikke er bundet op på en særskilt viden om sammenhængen mellem den enkelte indikator og risikoen for at indgå i parallelsamfund. Der er tale om arbitrære definitioner, hvor det er lagt til grund, at en mere snæver definition øger risikoen for at indgå i parallelsamfund og vice versa. Det er med andre ord muligt at foretage følsomhedsberegninger, der øger eller reducerer gruppen væsentlig mere end de følsomhedsberegninger, der fremgår af tabellen.

Tabel 3**Følsomheder vedr. familier og personer med indikationer på at tilhøre parallelsamfund**

	Familier	Personer
Det centrale skøn (mindst 3 indikatorer og 2 indikatorer i små familier)	28.200	74.000
Følsomheder		
a. Familier, hvor mindst ét medlem har ikke-vestlig baggrund	32.300	87.500
b. Mindst to indikatorer. Indikator 8 (langvarigt passiv) skal indgå	26.200	76.900
c. Indikator 5. 15-29-årige dømt efter straffeloven mv. i løbet af de seneste to år	29.100	75.800
d. Hver person i familien (mindst to medlemmer) kan kun tælle med en indikator	27.900	73.300
e. Indikator 7. 16-29-årige har været inaktive i mindst 1 år	27.000	71.600
f. Indikator 8. 22-59-årige har været passive i mindst 4½ år ud af 5 år	26.600	70.300
g. Indikator 4. Mindst 33 pct. af eleverne har ikke-vestlig baggrund	26.400	66.700
h. Indikator 1. Mindst 33 pct. af beboerne har ikke-vestlig baggrund	22.300	60.500

Noter:

- a) Følsomheden udvider antallet af familier i analysen fra 179.753 til 233.523 og antallet af personer fra 357.585 til 518.256. I det centrale skøn indgår kun familier, hvor alle medlemmer har ikke-vestlig baggrund.
- b) Følsomheden indebærer to ændrede forudsætninger. Antallet af indikatorer reduceres fra mindst 3 til mindst 2. Til gengæld skal en af indikatorerne være indikator 8 (mindst én voksen i familien er langvarigt passiv).
- c) Følsomheden er en bredere definition af indikator 5, idet perioden, hvor personerne har modtaget en dom, øges fra et år til to år.
- d) Følsomheden er en stramning i forhold til den centrale afgrænsning, idet den centrale afgrænsning ikke tager højde for, at det samme familiemedlem kan indgå med flere indikatorer. Følsomheden vedrører kun familier med mindst to medlemmer.
- e) Følsomheden er en smallere definition af indikator 7, idet personerne skal have været inaktive i en sammenhængende periode på mindst 1 år.
- f) Følsomheden er en smallere definition af indikator 8, idet personerne højst må have været i ordinær beskæftigelse, fleksjob eller uddannelse i et ½ år ud af 5 år.
- g) Følsomheden er en smallere definition af indikator 4, idet personerne skal gå på en skole, hvor mindst 33 pct. af eleverne har ikke-vestlig baggrund.
- h) Følsomheden er en smallere definition af indikator 1, idet personer skal bo i en almen bolig i et sogn, hvor mindst 33 pct. af sognets beboere i almene boliger har ikke-vestlig baggrund.
- Anm.: Det centrale skøn er alle familier med mindst 3 indikatorer samt små familier (1-3 medlemmer) med 2 indikatorer. I opgørelsen af det centrale skøn indgår kun familier, hvor alle medlemmer har ikke-vestlig baggrund. Pr. 1. januar 2015 var det 179.753 familier med 357.585 personer.
- Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

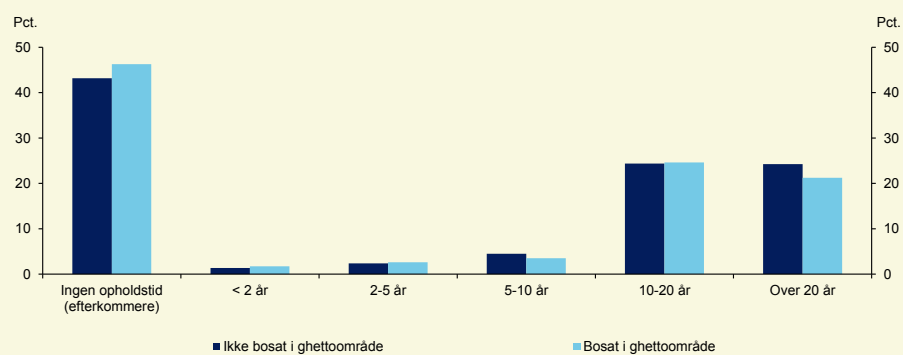
Bilag 2. Opholdstid og oprindelsesland

Dette bilag sammenligner to delgrupper blandt personer med indikationer på at tilhøre parallelsamfund. Den ene delgruppe er bosat i et boligområde på ghettolisten. Den anden delgruppe er bosat et andet sted.

Med hensyn til opholdstid har begge delgrupper omtrent den samme fordeling. Knap halvdelen er efterkommere mv. Den resterende halvdel i begge delgrupper er hovedsagligt personer med en opholdstid på over 10 år, jf. figur 45.

Figur 45

Personer med indikationer på at tilhøre parallelsamfund fordelt på opholdstid

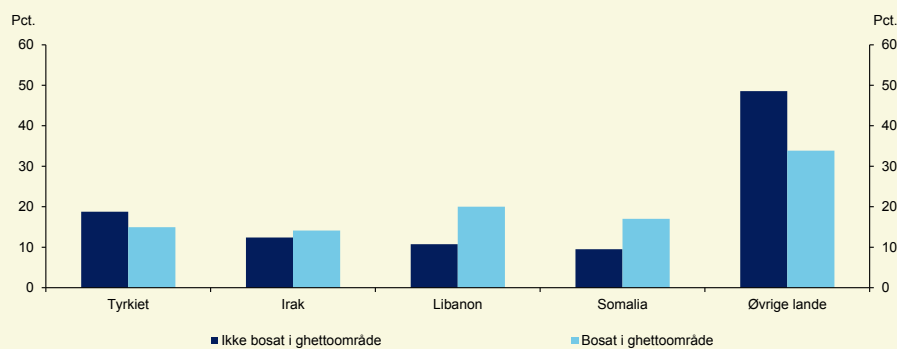
Anm.: Figuren vedrører ca. 74.000 indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig baggrund, der indgik i befolkningen pr. 1. januar 2015. Det er personer i familier med mindst 3 indikatorer samt personer i små familier (1-3 medlemmer) med 2 indikatorer, jf. tabel 1 og figur 7 ovenfor. 27 pct. af gruppen (ca. 20.200 personer) er bosat i et boligområde på ghettolisten (ghettolisten pr. 1. december 2014).

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

I begge delgrupper er det de samme fire lande (Tyrkiet, Irak, Libanon og Somalia), hvor flest oprinder fra. Personer med somalisk eller libanesisk oprindelse er overrepræsenteret i delgruppen, som er bosat i et ghettoområde. Det modsatte gør sig gældende for personer med tyrkisk oprindelse. En større del af gruppen, som ikke er bosat i et ghettoområde, oprinder fra et andet land end et af de fire, jf. figur 46.

Figur 46

Personer med indikationer på at tilhøre parallelsamfund fordelt på opholdstid

Anm.: Se anmærkning til figur 45.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.